

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

1	β	3	β	5	β	7	β	9	γ
2	γ	4	δ	6	β,δ	8	β	10	β

ΘΕΜΑ Β

B1. Θεωρώντας ως μονάδα μέτρησης του χρόνου το χρονικό διάστημα μεταξύ δύο παλμών, μεγαλύτερο χρόνο αιώρησης θα εκτιμήσει η Μαρία επειδή έχει περισσότερους σφυγμούς και έτσι θα μετρήσει περισσότερες χρονικές μονάδες από την Άννα.

B2. Σωστή απάντηση είναι η γ.

Το καλύτερο θα ήταν να μετρήσουμε το χρόνο 10 αιωρήσεων παραλείποντας την πρώτη επειδή:

- Μετρώντας τον χρόνο 9 αιωρήσεων έχουμε συγκεντρώσει ένα αρκετά ικανοποιητικό δείγμα μετρήσεων.
- Τη χρονική στιγμή που αφήνουμε το εκκρεμές ελεύθερο να αιωρηθεί θα πρέπει ταυτόχρονα να ενεργοποιήσουμε το χρονόμετρο, κάτι το οποίο είναι αρκετά δύσκολο και θα επιφέρει μεγάλο σφάλμα στις μετρήσεις.
- Με αυτόν τον τρόπο αντιλαμβανόμαστε καλύτερα τις ακραίες θέσεις ταλάντωσης.
- Η (α) απάντηση απορρίπτεται αφού η μέτρηση θα έχει πολλά σφάλματα. Για αυτό στο πείραμα πρέπει να πάρουμε αρκετές ταλαντώσεις και να διαιρέσουμε με το πλήθος τους.
- Η (δ) απάντηση απορρίπτεται γιατί οι μετρήσεις είναι πάρα πολλές π.χ. 100. Λόγω της αντίστασης του αέρα τα σφάλματα είναι πολλά. Υπάρχει μάλιστα η περίπτωση να μη φτάσουμε καν στις 100 μετρήσεις.
- Η (β) απάντηση είναι επίσης σωστή (και θα βαθμολογηθεί με 9/13 μονάδες), αλλά είναι καλύτερο να μη λαμβάνουμε υπόψιν μας την πρώτη μέτρηση αφού εκεί υπάρχουν αρκετά σφάλματα.
- Με αυτό τον τρόπο προσδιορίζουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια την τιμή του χρόνου αιώρησης του εκκρεμούς.
- Τα σφάλματα φυσικά είναι μεγαλύτερα αν το πείραμα το εκτελεί κάποιος μόνος του.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Πυκνότητα ενός σώματος ονομάζουμε το φυσικό μέγεθος που ισούται με το πηλίκο της μάζας του σώματος προς τον όγκο του. Η μονάδα μέτρησης της πυκνότητας στο διεθνές σύστημα μονάδων (S.I.) είναι $1 \text{ kg} / 1 \text{ m}^3$.

Η φράση «η πυκνότητα του νερού είναι 1 g/cm^3 » σημαίνει ότι σε όγκο 1 cm^3 περιέχεται ποσότητα νερού ίση με 1 g .

Γ2.

Υλικό από το οποίο είναι φτιαγμένο το αντικείμενό μας	Μάζα (g)	Όγκος (cm^3)	Πυκνότητα (g/cm^3)
1. Ξύλο Ευκάλυπτου	1,2	2	0,6
2. Χαρτόνι	27	54	0,5
3. Πλεξιγκλάς	4,4	4	1,1
4. Γυαλί	35	14	2,5

Γ3. Σωστή απάντηση είναι η γ.

Με την αύξηση της θερμοκρασίας ενός στερεού σώματος αυξάνεται ο όγκος του και η μάζα του παραμένει σταθερή. Η πυκνότητα του σώματος, λοιπόν, θα μειώνεται αφού είναι αντιστρόφως ανάλογη του όγκου του.

Γ4. Ο όγκος του σώματος που βυθίζεται στον ογκομετρικό σωλήνα ισούται με 20 mL (όση δηλαδή και η αύξηση της στάθμης του υγρού). Έτσι η πυκνότητα του βυθισμένου σώματος ισούται με:

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{180 \text{ g}}{20 \text{ mL}} = \frac{180 \text{ g}}{20 \text{ cm}^3} = 9 \text{ g/cm}^3$$

Άρα το βυθισμένο σώμα είναι φτιαγμένο από χαλκό.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Παρατηρώντας τις πέντε πρώτες μετρήσεις της περιόδου του εκκρεμούς, βλέπουμε ότι η μικρότερη με τη μεγαλύτερη μέτρηση διαφέρουν κατά $0,02 \text{ s}$ (εύρος μετρήσεων). Συμπεραίνουμε πως η μεταβολή της μάζας δεν προκαλεί μεταβολή της περιόδου.

Δ2. Παρατηρώντας τις μετρήσεις 4 και 6-9 βλέπουμε ότι η περίοδος του εκκρεμούς αυξάνεται σημαντικά. Συμπεραίνουμε πως η αύξηση του μήκους του νήματος προκαλεί αύξηση (όχι ανάλογη) της περιόδου του εκκρεμούς.

Δ3. Παρατηρώντας τις μετρήσεις 4 και 10-13 βλέπουμε ότι η μικρότερη με τη μεγαλύτερη μέτρηση διαφέρουν κατά 0,02 s (εύρος μετρήσεων). Συμπεραίνουμε πως η μεταβολή της γωνίας εκτροπής δεν προκαλεί μεταβολή της περιόδου.

Δ4. Η περίοδος του εκκρεμούς εξαρτάται από το μήκος του νήματος, ενώ δεν εξαρτάται από τη μάζα του σώματος που είναι δεμένο σε αυτό, ούτε από την αρχική γωνία εκτροπής του συστήματος.

Δ5.

